

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

16. července 2015*

„Řízení o předběžné otázce — Soudní spolupráce v občanských věcech — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Uznávání a výkon rozhodnutí — Důvody odmítnutí — Porušení veřejného pořádku státu, v němž se o uznání žádá — Rozhodnutí vydané soudem jiného členského státu, které je v rozporu s unijním právem v oblasti ochranných známek — Směrnice 2004/48/ES — Dodržování práv duševního vlastnictví — Náklady řízení“

Ve věci C-681/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemsko) ze dne 20. prosince 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 23. prosince 2013, v řízení

Diageo Brands BV

proti

Simiramida-04 EOOD,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, S. Rodin, E. Levits, M. Berger (zpravodajka) a F. Biltgen, soudci,
generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. prosince 2014,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Diageo Brands BV F. Vermeulenem, C. Gielenem a A. Verschuurem, advocaten,
- za Simiramida-04 EOOD S. Todorova Zhelyazkova, advokat, jakož i M. Gerritsenem a A. Gieskem, advocaten,
- za německou vládu T. Henzem a J. Kemper, jako zmocněnci,
- za lotyšskou vládu I. Kalniņšem a I. Ņesterovou, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi A.-M. Rouchaud-Joët a G. Wilsem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 3. března 2015,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 34 bodu 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42) a článku 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157, s. 45; Zvl. vyd. 17/02, s. 32).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Diageo Brands BV (dále jen „Diageo Brands“) a Simiramida-04 EOOD (dále jen „Simiramida“) ve věci návrhu posledně uvedené na náhradu škody, která jí byla způsobena zabavením jí určeného zboží, k němuž došlo na žádost Diageo Brands.

Právní rámec

Nařízení č. 44/2001

- 3 Bod 16 odůvodnění nařízení č. 44/2001 uvádí, že „[v]zájemná důvěra ve výkon spravedlnosti v rámci [Evropské unie] umožňuje, aby rozhodnutí vydaná v kterémkoli členském státě byla bez dalšího uznávána bez potřeby jakéhokoli dalšího řízení, kromě sporných případů“.
- 4 Kapitola III nařízení č. 44/2001, nadepsaná „Uznávání a výkon“, je rozdělena do tří oddílů. První oddíl, nadepsaný „Uznávání“, zahrnuje mimo jiné články 33, 34 a 36 tohoto nařízení.
- 5 Článek 33 odst. 1 nařízení č. 44/2001 zní takto:

„Rozhodnutí vydaná v některém členském státě jsou v ostatních členských státech uznávána, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení.“

- 6 Článek 34 tohoto nařízení uvádí:

„Rozhodnutí se neuzná,

- 1) je-li takové uznání zjevně v rozporu s veřejným pořádkem členského státu, v němž se o uznání žádá;

[...]“

- 7 Článek 36 uvedeného nařízení stanoví:

„Cizí rozhodnutí nesmí být v žádném případě přezkoumáváno ve věci samé.“

Směrnice 89/104/EHS

- 8 První směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. 1989, L 40, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 92), ve znění Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3; Zvl. vyd. 11/52, s. 3, dále jen „směrnice 89/104“), byla zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/95/ES ze

dne 22. října 2008, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (kodifikované znění) (Úř. věst. L 299, s. 25). Nicméně vzhledem k datu skutkových okolností se na spor v původním řízení použije i nadále směrnice 89/104.

9 Článek 5 této směrnice uváděl:

„1. Ze zapsané ochranné známky vyplývají pro jejího majitele výlučná práva. Majitel je oprávněn zakázat všem třetím osobám, které nemají jeho souhlas, aby v obchodním styku užívaly:

a) označení totožné s ochrannou známkou pro zboží nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro něž je známka zapsána;

[...]

3. Pokud jsou splněny podmínky uvedené v odstavcích 1 a 2, může být zakázáno zejména:

a) umísťovat označení na zboží nebo jeho obaly;

b) nabízet zboží pod tímto označením, uvádět je na trh nebo skladovat za tímto účelem anebo nabízet či poskytovat pod tímto označením služby;

c) dovážet či vyvážet pod tímto označením zboží;

[...]“

10 Článek 7 směrnice 89/104, nadepsaný „Vyčerpání práv z ochranné známky“, v odstavci 1 uváděl:

„Ochranná známka neopravňuje majitele, aby zakázal její užívání pro zboží, které bylo pod touto ochrannou známkou uvedeno majitelem nebo s jeho souhlasem na trh [v Evropském hospodářském prostoru].“

Směrnice 2004/48

11 Bod 10 odůvodnění směrnice 2004/48 uvádí, že cílem této směrnice je sblížení právních předpisů členských států „tak, aby byla zajištěna vysoká, rovnocenná a stejnorodá úroveň ochrany vnitřního trhu“.

12 Bod 22 odůvodnění téže směrnice upřesňuje, že mezi opatřeními, která musí poskytnout členské státy, „[j]e také nezbytné stanovit prozatímní opatření k okamžitému ukončení porušování práv, bez čekání na rozhodnutí ve věci samé [...] a [při poskytnutí] záruky úhrady nákladů a škody způsobené žalovanému neoprávněným návrhem“.

13 Směrnice 2004/48 se podle článku 1 týká „opatření, řízení a nápravných opatření nezbytných k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví“, přičemž pojem „práva duševního vlastnictví“ zahrnuje podle téhož ustanovení „práva průmyslového vlastnictví“.

14 Článek 2 odst. 1 této směrnice uvádí, že opatření, řízení a nápravná opatření stanovená touto směrnicí se použijí „na jakékoli porušení práv duševního vlastnictví stanovené právem Společenství nebo vnitrostátním právem dotyčného členského státu“.

- 15 Opatření, řízení a nápravná opatření, která jsou potřebná k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví a která jsou členské státy povinny přijmout, musí být podle čl. 3 odst. 2 uvedené směrnice „účinná, přiměřená a odrazující a musí být používána způsobem, který zabraňuje vzniku překážek právně dovoleného obchodu a poskytuje záruky proti jejich zneužití“.
- 16 V této souvislosti čl. 7 odst. 1 směrnice 2004/48 ukládá členským státům povinnost zajistit, aby příslušné soudní orgány mohly za určitých podmínek „nařídít okamžitá a účinná předběžná opatření k zajištění významných důkazů údajného porušování“. Totéž ustanovení upřesňuje, že tato opatření mohou zahrnovat „fyzické zabavení zboží porušujícího právo“. Podle čl. 9 odst. 1 písm. b) této směrnice jsou členské státy povinny zajistit, aby soudní orgány mohly na žádost navrhovatele „nařídít zabavení nebo vydání zboží, u kterého je podezření, že jsou jím porušována práva duševního vlastnictví“. Článek 7 odst. 4 a čl. 9 odst. 7 uvedené směrnice stanoví, že „je-li následně zjištěno, že nedošlo k porušení nebo hrozbě porušení práva duševního vlastnictví“, jsou soudní orgány oprávněny „na žádost žalovaného nařídít navrhovateli, aby žalovanému poskytl přiměřenou náhradu škody způsobené těmito opatřeními“.
- 17 Pokud jde o náklady řízení, článek 14 téže směrnice uvádí:
„Členské státy zajistí, aby rozumné a přiměřené náklady řízení a další náklady strany úspěšné ve sporu byly zpravidla uhrazeny stranou, která ve sporu neuspěla, jestliže tomu nebrání spravedlnost.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 18 Společnost Diageo Brands, jejíž sídlo se nachází v Amsterdamu (Nizozemsko), je majitelkou ochranné známky „Johnny Walker“. Whisky této značky uvádí v Bulharsku na trh prostřednictvím výhradního místního dovozce.
- 19 Společnost Simiramida, která má sídlo ve Varně (Bulharsko), uvádí na trh alkoholické nápoje.
- 20 Kontejner s 12 096 lahvemi whisky značky „Johnny Walker“, který pocházel z Gruzie a byl určen společnosti Simiramida, byl dne 31. prosince 2007 dopraven do přístavu Varna.
- 21 Diageo Brands měla za to, že dovozem tohoto nákladu lahví do Bulharska bez jejího souhlasu byla porušena práva z ochranné známky, jejíž je majitelkou, a požádala proto Sofijski gradski sad (městský soud v Sofii, Bulharsko) o povolení nechat tento náklad zabavit, jež jí bylo poskytnuto usnesením ze dne 12. března 2008.
- 22 Sofijski apelativen sad (odvolací soud v Sofii), k němuž Simiramida podala odvolání, toto usnesení dne 9. května 2008 zrušil.
- 23 Varhoven kasacionen sad (Nejvyšší kasační soud) zamítl rozhodnutími ze dne 30. prosince 2008 a 24. března 2009 dovolání, které podala Diageo Brands, z formálních důvodů.
- 24 Rozhodnutí zabavit na žádost Diageo Brands náklad lahví whisky bylo dne 9. dubna 2009 zrušeno.
- 25 V řízení ve věci samé, které bylo na návrh společnosti Diageo Brands zahájeno proti Simiramida z důvodu porušení práv z ochranné známky, jejíž je Diageo Brands majitelkou, Sofijski gradski sad zamítl rozhodnutím ze dne 11. ledna 2010 návrhová žádání Diageo Brands. Uvedený soud rozhodl, že z výkladového rozhodnutí, které vydal Varhoven kasacionen sad dne 15. června 2009, vyplývá, že dovoz výrobků, které byly se souhlasem majitele dotyčné ochranné známky uvedeny na trh mimo Evropský hospodářský prostor (EHP), do Bulharska nepředstavuje porušení práv plynoucích z této ochranné známky. Sofijski gradski sad měl za to, že na základě bulharských předpisů upravujících organizaci a fungování soudů je tímto výkladovým rozhodnutím vázán.

- 26 Diageo Brands nepodala proti rozhodnutí Sofijski gradski sad ze dne 11. ledna 2010 žádný opravný prostředek, a toto rozhodnutí tedy nabylo právní moci.
- 27 Ve sporu v původním řízení Simiramida nizozemským soudům navrhuje, aby společnosti Diageo Brands uložily, aby jí zaplatila více než 10 milionů eur jako náhradu škody, jež jí byla údajně způsobena zabavením nákladu provedeným na žádost posledně uvedené společnosti. Simiramida opírá svůj návrh o rozhodnutí, jež vydal Sofijski gradski sad dne 11. ledna 2010 a v němž byla konstatována protiprávní povaha tohoto zabavení. Diageo Brands na svou obhajobu uvádí, že toto rozhodnutí nemůže být v Nizozemsku uznáno, neboť je zjevně v rozporu s nizozemským veřejným pořádkem ve smyslu čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001. Má za to, že Sofijski gradski sad v daném rozhodnutí použil právo Evropské unie zjevně nesprávným způsobem, když vycházel z výkladového rozhodnutí Varhoven kasacionen sad ze dne 15. června 2009, které je věcně nesprávné a bylo navíc přijato v rozporu s povinnostmi Varhoven kasacionen sad položit předběžnou otázku na základě článku 267 SFEU.
- 28 Rechtbank Amsterdam (soud v Amsterdamu) rozhodnutím ze dne 2. března 2011 vyhověl argumentům společnosti Diageo Brands a zamítl návrh společnosti Simiramida.
- 29 Na základě odvolání, jež podala Simiramida, Gerechtshof te Amsterdam (odvolací soud v Amsterdamu) rozhodnutím ze dne 5. června 2012 změnil rozhodnutí rechtbank Amsterdam a rozhodl, že rozhodnutí Sofijski gradski sad ze dne 11. ledna 2010 musí být v Nizozemsku uznáno, avšak nerozhodl o návrhu na náhradu škody.
- 30 Za těchto podmínek se Hoge Raad der Nederlanden (Nejvyšší soud), k němuž Diageo Brands podala dovolání proti rozhodnutí Gerechtshof te Amsterdam, rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být čl. 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 vykládán v tom smyslu, že tento důvod odmítnutí zahrnuje i případ, kdy je rozhodnutí soudu členského státu původu zjevně v rozporu s unijním právem a uvedený soud o tom věděl?
- 2 a) Musí být čl. 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 vykládán v tom smyslu, že skutečnost, že účastník řízení, který se dovolává důvodu odmítnutí uvedeného v čl. 34 bodě 1 nařízení č. 44/2001, nevyužil žádný opravný prostředek, který měl k dispozici v členském státě, v němž bylo vydáno rozhodnutí, brání tomu, aby se tohoto důvodu odmítnutí užitečně dovolával?
- 2 b) Byla by v případě kladné odpovědi na druhou otázku pod písm. a) odpověď odlišná, pokud by využití opravného prostředku v členském státě, v němž bylo vydáno rozhodnutí, postrádalo smysl, neboť je nutno mít za to, že by nevedlo k odlišnému rozhodnutí?
- 3) Musí být článek 14 směrnice 2004/48 vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení se vztahuje i na náklady účastníků řízení, které jim vzniknou v rámci řízení o návrhu na náhradu škody v jednom členském státě, pokud se návrh a obrana týkají údajné odpovědnosti žalovaného z důvodu zabavení zboží a prohlášení učiněných za účelem zajištění dodržování jeho práva vyplývajícího z ochranné známky v jiném členském státě, a v této souvislosti vyvstává otázka uznání rozhodnutí soudu posledně uvedeného členského státu v prvně jmenovaném členském státě?“

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

- 31 Ústní část řízení byla ukončena dne 3. března 2015 po přednesení stanoviska generálního advokáta, načež Diageo Brands dopisem ze dne 6. března 2015, došlým soudní kanceláři Soudního dvora dne 20. března 2015, navrhla znovuotevření této ústní části.

- 32 Na podporu tohoto návrhu Diageo Brands zaprvé uvádí, že generální advokát v bodě 27 a následujících svého stanoviska zpochybnil správnost předpokladů, na kterých Hoge Raad der Nederlanden založil své předkládací rozhodnutí, a sice předpokladu, že z výkladového rozhodnutí Varhoven kasacionen sad ze dne 15. června 2009, které bylo potvrzeno druhým rozhodnutím ze dne 26. dubna 2012, i z rozhodnutí Sofijski gradski sad vyplývá zjevné a vědomé porušení základní zásady unijního práva, a předpokladu, že podání opravného prostředku k Varhoven kasacionen sad postrádalo pro Diageo Brands smysl. Pokud by měl Soudní dvůr za to, že správnost těchto předpokladů může být ještě předmětem diskuse mezi účastníky řízení, tato diskuse by podle Diageo Brands musela splňovat požadavky základní zásady kontradiktornosti, která je zakotvena v článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských a základních svobod, jež byla podepsána v Římě dne 4. listopadu 1950, a v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie.
- 33 Zadruhé Diageo Brands tvrdí, že neměla příležitost se vyjádřit k některým písemnostem, které Evropská komise předložila během jednání.
- 34 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle článku 83 jednacího řádu může Soudní dvůr kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán (viz rozsudek Komise v. Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, bod 27 a citovaná judikatura).
- 35 V projednávaném případě má Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že projednávaná věc je dostatečně objasněna a že nemusí být rozhodnuta na základě argumentů, které nebyly mezi účastníky řízení projednány. Předpoklady, z nichž vychází úvahy předkládajícího soudu a na které odkazuje Diageo Brands, byly totiž zmíněny a byly předmětem kontradiktorní diskuse během jednání.
- 36 Co se týče písemností, které Komise předložila na jednání, je třeba konstatovat, že nebyly zapsány do rejstříku a nejsou součástí spisu.
- 37 Kromě toho je třeba připomenout, že podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU je úlohou generálního advokáta předkládat veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora vyžadují jeho účast. Soudní dvůr však není vázán stanoviskem generálního advokáta ani důvody, na základě kterých k němu dospěl (viz rozsudek Komise v. Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, bod 29 a citovaná judikatura).
- 38 Návrh na znovuotevření ústní části řízení musí být proto zamítnut.

K předběžným otázkám

K první a druhé otázce

- 39 Podstatou těchto otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda skutečnost, že rozhodnutí soudu členského státu je zjevně v rozporu s unijním právem a při jeho vydání byly porušeny procesní záruky, představuje důvod k odmítnutí uznání podle čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001. Předkládající soud se rovněž táže, zda soud členského státu, v němž se o uznání žádá, musí v takovém kontextu zohlednit skutečnost, že osoba, která s tímto uznáním nesouhlasí, nevyužila opravné prostředky stanovené v právních předpisech státu původu.

Úvodní poznámky

- 40 Úvodem je třeba připomenout, že zásada vzájemné důvěry členských států, která má v unijním právu zásadní význam, zejména v souvislosti s prostorem svobody, bezpečnosti a práva ukládá každému z těchto států, aby až na výjimečné okolnosti vycházel z toho, že všechny ostatní členské státy dodržují unijní právo, a zejména základní práva, která unijní právo uznává (v tomto smyslu viz posudek 2/13, EU:C:2014:2454, bod 191 a citovaná judikatura). Jak vyplývá z bodu 16 odůvodnění nařízení č. 44/2001, nařízením zavedený režim uznávání a výkonu je založen právě na vzájemné důvěře ve výkon spravedlnosti v rámci Unie. Taková důvěra mimo jiné vyžaduje, aby soudní rozhodnutí vydaná v některém členském státě byla bez dalšího uznána v jiném členském státě (viz rozsudek flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, bod 45).
- 41 Článek 34 nařízení č. 44/2011, který uvádí důvody, pro které lze odmítnout uznání rozhodnutí, musí být v rámci tohoto systému vykládán striktně, neboť představuje překážku uskutečnění jednoho z základních cílů uvedeného nařízení. Pokud jde konkrétně o použití ustanovení o veřejném pořádku obsaženého v čl. 34 bodu 1 tohoto nařízení, může se uplatnit pouze ve výjimečných případech (viz rozsudek Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 55 a citovaná judikatura).
- 42 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že ačkoli je členským státům v zásadě ponechána volnost určit podle výhrady obsažené v čl. 34 bodě 1 nařízení č. 44/2001 požadavky vyplývající z jejich veřejného pořádku v souladu s jejich vnitrostátními pojetími, spadá určení mezi tohoto pojmu do výkladu tohoto nařízení. Soudnímu dvoru proto sice nepřisluší vymezit obsah veřejného pořádku členského státu, ale přísluší mu kontrolovat meze, v jejichž rámci může soud členského státu použít tento pojem, aby neuznal rozhodnutí vydané v jiném členském státě (viz rozsudek flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, bod 47 a citovaná judikatura).
- 43 V tomto ohledu je třeba uvést, že článek 36 nařízení č. 44/2001 tím, že stanoví zákaz přezkoumávat rozhodnutí vydané v jiném členském státě ve věci samé, zakazuje soudu státu, v němž se o uznání žádá, odmítnout uznání tohoto rozhodnutí jen proto, že existuje rozdíl mezi právním pravidlem použitým soudem státu původu a právním pravidlem, které by použil soud státu, v němž se o uznání žádá, pokud by mu byl spor předložen. Stejně tak nemůže soud státu, v němž se o uznání žádá, přezkoumávat správnost právních nebo skutkových posouzení, která provedl soud státu původu (viz rozsudek flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, bod 48 a citovaná judikatura).
- 44 Použití ustanovení o veřejném pořádku obsaženého v čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001 přichází v úvahu pouze v případě, že by uznání rozhodnutí vydaného v jiném členském státě nepřijatelným způsobem narušovalo právní řád státu, v němž se o uznání žádá, neboť by byla dotčena nějaká základní zásada. Za účelem respektování zákazu přezkoumávat rozhodnutí vydané v jiném členském státě ve věci samé by musel zásah představovat zjevné porušení právního pravidla považovaného v právním řádu státu, v němž se o uznání žádá, za zásadní, nebo práva, které je v tomto právním řádu uznáváno za základní (viz rozsudek flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, bod 49 a citovaná judikatura).
- 45 Ve světle těchto úvah je třeba zkoumat, zda skutečnosti uvedené předkládajícím soudem mohou prokázat, že uznání rozhodnutí, které Sofijski gradski sad vydal dne 11. ledna 2010, představuje zjevné porušení nizozemského veřejného pořádku ve smyslu čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001.
- 46 Tyto skutečnosti se týkají toho, že v daném rozhodnutí bylo porušeno hmotněprávní pravidlo a že v rámci řízení, které vedlo k přijetí uvedeného rozhodnutí, byly porušeny procesní záruky.

K porušení hmotněprávního pravidla uvedeného v článku 5 směrnice 89/104

- 47 Ve věci v původním řízení vychází předkládající soud z předpokladu, že Sofijski gradski sad tím, že v rozhodnutí ze dne 11. ledna 2010 rozhodl, že dovoz výrobků, které byly se souhlasem majitele dotyčné ochranné známky uvedeny na trh mimo EHP, do Bulharska nepředstavuje porušení práv plynoucích z této ochranné známky, použil čl. 5 odst. 3 směrnice 89/104 zjevně nesprávným způsobem.
- 48 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že okolnost, že zjevné pochybení, kterého se dopustil soud státu původu, se stejně jako ve věci v původním řízení týká pravidla unijního práva, a nikoli pravidla vnitrostátního práva, nemění podmínky pro použití ustanovení o veřejném pořádku ve smyslu čl. 34 bodu 1 nařízení č. 44/2001. Vnitrostátnímu soudu totiž přísluší, aby se stejnou účinností zajistil ochranu práv stanovených vnitrostátním právním řádem a práv přiznaných unijním právním řádem (v tomto smyslu viz rozsudek Renault, C-38/98, EU:C:2000:225, bod 32).
- 49 Dále je třeba připomenout, že soud státu, v němž se o uznání žádá, nemůže odmítnout uznat rozhodnutí vydané v jiném členském státě pouze z důvodu, že má za to, že v tomto rozhodnutí bylo vnitrostátní právo nebo unijní právo použito nesprávně, neboť jinak by byl zpochybněn účel nařízení č. 44/2001. Naopak je třeba mít za to, že systém opravných prostředků zavedený v každém členském státě, který je doplněn mechanismem řízení o předběžné otázce stanoveným v článku 267 SFEU, poskytuje v takových případech právním subjektům dostatečnou záruku (v tomto smyslu viz rozsudek Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, bod 60 a citovaná judikatura).
- 50 Ustanovení o veřejném pořádku by se tak uplatnilo pouze tehdy, pokud by uvedené právní pochybení znamenalo, že by uznání dotyčného rozhodnutí ve státě, v němž se o uznání žádá, vedlo ke zjevnému porušení zásadního právního pravidla v unijním právním řádu, a tedy v právním řádu uvedeného členského státu.
- 51 Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 52 svého stanoviska, hmotněprávní ustanovení dotčené v původním řízení, tedy čl. 5 odst. 3 směrnice 89/104, je součástí směrnice upravující minimální harmonizaci, jejímž účelem je částečné sblížení různorodých právních předpisů členských států v oblasti ochranných známek. I když je pravda, že dodržení práv, která článek 5 této směrnice přiznává majiteli ochranné známky, stejně jako správné použití pravidel týkajících se vyčerpání těchto práv, jež jsou stanovena v článku 7 uvedené směrnice, mají přímý dopad na fungování vnitřního trhu, nelze z toho dovodit, že pochybení při provádění těchto ustanovení by nepřijatelným způsobem narušilo unijní právní řád, neboť by byla dotčena nějaká základní zásada tohoto právního řádu.
- 52 Naopak je třeba mít za to, že samotná okolnost, že rozhodnutí, které dne 11. ledna 2010 vydal Sofijski gradski sad, je podle soudu státu, v němž se o uznání žádá, stíženo pochybením, pokud jde o použití ustanovení, která upravují práva majitele ochranné známky a jsou obsažena ve směrnici 89/104, na okolnosti v původním řízení, nemůže odůvodnit neuznání tohoto rozhodnutí ve státě, v němž se o uznání žádá, jelikož toto pochybení nepředstavuje porušení zásadního právního pravidla v unijním právním řádu, a tedy v právním řádu státu, v němž se o uznání žádá.

K porušení procesních záruk

- 53 Předkládající soud v projednávané věci zdůrazňuje, že pochybení, kterého se podle jeho názoru dopustil Sofijski gradski sad, má svůj původ ve výkladovém rozhodnutí, které dne 15. června 2009 přijal Varhoven kasacionen sad a ve kterém posledně uvedený soud poskytl zjevně nesprávný, avšak pro soudy nižšího stupně závazný výklad čl. 5 odst. 3 směrnice 89/104. Předkládající soud dodává, že Varhoven kasacionen sad nemohl se vši pravděpodobností nevědět o zjevně nesprávné povaze tohoto výkladu, neboť několik členů daného soudu vyjádřilo v odlišných stanoviscích svůj nesouhlas s uvedeným výkladem.

- 54 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že pouhou skutečnost, že několik členů Varhoven kasacionen sad vydalo v souladu s procesními pravidly platnými v Bulharsku v dotčeném výkladovém rozhodnutí stanovisko, které se lišilo od stanoviska většiny, nelze považovat za důkaz o úmyslu této většiny porušit unijní právo, ale je třeba na ni nahlížet jako na odraz diskuze, k níž mohl oprávněně vést přezkum složité právní otázky.
- 55 Kromě toho je třeba uvést, že Komise v písemném vyjádření, které předložila Soudnímu dvoru, uvedla, že v rámci řízení o nesplnění povinnosti, které zahájila proti Bulharské republice, zkoumala slučitelnost výkladových rozhodnutí, která Varhoven kasacionen sad vydal ve dnech 15. června 2009 a 26. dubna 2012, s unijním právem. Komise dodala, že po tomto přezkumu dospěla k závěru, že tato dvě rozhodnutí jsou v souladu s unijním právem, a ukončila toto řízení o nesplnění povinnosti.
- 56 Z těchto rozdílů v posouzení, o kterých Soudnímu dvoru nepřísluší v kontextu projednávané věci rozhodnout, přinejmenším vyplývá, že Varhoven kasacionen sad nelze vytýkat, že se dopustil zjevného porušení ustanovení unijního práva a přinutil k němu soudy nižšího stupně.
- 57 Jak uvádí předkládající soud, Diageo Brands dále tvrdí, že bulharské soudy porušily zásadu spolupráce vnitrostátních soudů a Soudního dvora, ze které podle jejího názoru vyplývá povinnost použít mechanismus řízení o předběžné otázce a která je konkrétním vyjádřením zásady loajální spolupráce mezi členskými státy, jež je zakotvena v čl. 4 odst. 3 SEU.
- 58 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že Sofijski gradski sad, který vydal rozhodnutí, o jehož uznání se žádá, je soudem prvního stupně, proti jehož rozhodnutím lze podat opravný prostředek podle vnitrostátního práva. Podle čl. 267 druhého pododstavce SFEU má tedy daný soud možnost, avšak nikoli povinnost požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 59 Dále je třeba připomenout, že systém zavedený článkem 267 SFEU za účelem zajištění jednotného výkladu unijního práva v členských státech zavádí přímou spolupráci mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy na základě řízení, v němž účastníci nemají žádnou možnost iniciativy. Řízení o předběžné otázce tak spočívá na dialogu mezi soudy, jehož zahájení zcela závisí na tom, jak vnitrostátní soud posoudí relevanci a nezbytnost předběžné otázky (rozsudek Kelly, C-104/10, EU:C:2011:506, body 62 a 63 a citovaná judikatura).
- 60 Z toho plyne, že i za předpokladu, že by otázka výkladu čl. 5 odst. 3 směrnice 89/104 byla před Sofijski gradski sad vznesena, nebyl daný soud povinen položit Soudnímu dvoru otázku v tomto smyslu.
- 61 V tomto kontextu je třeba poznamenat, že podle informací poskytnutých Soudnímu dvoru mohlo být proti rozhodnutí Sofijski gradski sad ze dne 11. ledna 2010 podáno odvolání, po kterém mohlo případně následovat dovolání podané k Varhoven kasacionen sad.
- 62 Z předkládacího rozhodnutí však vyplývá, že Diageo Brands nepodala proti uvedenému rozhodnutí opravné prostředky, které jí poskytovalo vnitrostátní právo. Diageo Brands tuto skutečnost odůvodňuje tím, že podání opravného prostředku postrádalo smysl, neboť nemohlo vést k odlišnému rozhodnutí soudů vyššího stupně; předkládající soud považuje toto tvrzení za neopodstatněné.
- 63 V tomto ohledu je třeba uvést, že jak bylo připomenuto v bodě 40 tohoto rozsudku, režim uznávání a výkonu zavedený nařízením č. 44/2001 je založen na vzájemné důvěře ve výkon spravedlnosti v rámci Unie. Tato důvěra, kterou členské státy navzájem přiznávají svým právním systémům a soudním institucím, umožňuje mít za to, že systém opravných prostředků zavedený v každém členském státě, který je doplněn mechanismem řízení o předběžné otázce stanoveným v článku 267 SFEU, poskytuje při nesprávném použití vnitrostátního práva nebo unijního práva právním subjektům dostatečnou záruku (viz bod 49 tohoto rozsudku).

- 64 Z toho plyne, že nařízení č. 44/2001 musí být vykládáno v tom smyslu, že vychází ze základní myšlenky, že právní subjekty jsou v zásadě povinny využít všech opravných prostředků poskytnutých právem členského státu původu. Jak uvedl generální advokát v bodě 64 svého stanoviska, s výhradou zvláštních okolností, jež by využití opravných prostředků v členském státě původu příliš ztížily nebo znemožnily, jsou právní subjekty povinny využít v tomto členském státě všechny dostupné opravné prostředky, aby předem zabránily porušení veřejného pořádku. Toto pravidlo je o to víc odůvodněné v případě, kdy údajné porušení veřejného pořádku vyplývá – stejně jako ve sporu v původním řízení – z údajného porušení unijního práva.
- 65 Pokud jde o okolnosti, kterých se Diageo Brands ve věci v původním řízení dovolává k odůvodnění toho, že nevyužila opravné prostředky, jež měla k dispozici, je třeba zaprvé uvést, že ze spisu vyplývá, že nelze vyloučit, že Sofijski gradski sad v rozhodnutí ze dne 11. ledna 2010 nesprávně použil výkladové rozhodnutí, které dne 15. června 2009 přijal Varhoven kasacionen sad. Pokud by přitom Diageo Brands podala proti tomuto rozhodnutí odvolání, takové pochybení – došlo-li k němu – mohlo být napraveno odvolacím soudem. Odvolací soud by měl každopádně možnost položit v případě pochyb o opodstatněnosti právního posouzení provedeného Varhoven kasacionen sad Soudnímu dvoru otázku týkající se výkladu unijního práva dotčeného tímto posouzením (v tomto smyslu viz rozsudek Elčinov, C-173/09, EU:C:2010:581, bod 27).
- 66 Zadruhé je třeba uvést, že pokud by bylo dále podáno dovolání k Varhoven kasacionen sad, tento by byl jakožto vnitrostátní soud, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva ve smyslu čl. 267 třetího pododstavce SFEU, v zásadě povinen obrátit se na Soudní dvůr, pokud by vyvstaly pochybnosti o výkladu směrnice 89/104 (v tomto smyslu viz rozsudek Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, bod 35). Neodůvodněné nesplnění této povinnosti uvedeným soudem by mělo za následek založení odpovědnosti Bulharské republiky v souladu s pravidly, která jsou v tomto ohledu definována v judikatuře Soudního dvora (rozsudek Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, body 50 a 59).
- 67 Za těchto podmínek se nejeví, že bulharské soudy zjevně porušily zásadu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem ani že Diageo Brands byla zbavena ochrany zaručené systémem opravných prostředků zavedeným v tomto členském státě, který je doplněn mechanismem řízení o předběžné otázce stanoveným v článku 267 SFEU.
- 68 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první a druhou otázku odpovědět, že čl. 34 bod 1 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že skutečnost, že rozhodnutí vydané v jednom členském státě je v rozporu s unijním právem, neodůvodňuje, aby toto rozhodnutí nebylo uznáno v jiném členském státě z důvodu, že je v rozporu s veřejným pořádkem posledně uvedeného státu, pokud uplatňované právní pochybení nepředstavuje zjevné porušení právního pravidla, které je v unijním právním řádu, a tedy v právním řádu členského státu, v němž se o uznání žádá, považováno za zásadní, nebo práva, které je v těchto právních řádech uznáváno za základní. Tak tomu není v případě nesprávného použití takového ustanovení, jako je čl. 5 odst. 3 směrnice 89/104.

Když soud státu, v němž se o uznání žádá, ověřuje, zda mohlo dojít ke zjevnému porušení veřejného pořádku tohoto státu, musí zohlednit skutečnost, že s výhradou zvláštních okolností, jež by využití opravných prostředků v členském státě původu příliš ztížily nebo znemožnily, jsou právní subjekty povinny využít v tomto členském státě všechny dostupné opravné prostředky, aby předem zabránily takovému porušení.

Ke třetí otázce

- 69 Podstatou této otázky předkládajícího soudu je, zda článek 14 směrnice 2004/48, podle kterého strana, která ve sporu neuspěla, musí zpravidla uhradit náklady strany úspěšné ve sporu, musí být vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na náklady řízení vynaložené účastníky řízení v rámci žaloby podané

v jednom členském státě, která zní na náhradu škody způsobené zabavením zboží v jiném členském státě, jehož cílem bylo předejít porušení práva duševního vlastnictví, když v rámci této žaloby na náhradu škody vyvstává otázka uznání rozhodnutí vydaného v tomto jiném členském státě, ve kterém je konstatována neodůvodněná povaha uvedeného zabavení.

- 70 Za účelem odpovědi na tuto otázku je třeba určit, zda původní řízení spadá do působnosti směrnice 2004/48.
- 71 Jak je uvedeno v bodě 10 odůvodnění směrnice 2004/48, cílem této směrnice je sblížení právních předpisů členských států, pokud jde o prostředky k dodržování práv duševního vlastnictví, tak, aby byla zajištěna vysoká, rovnocenná a stejnorodá úroveň ochrany vnitřního trhu.
- 72 Za tímto účelem a v souladu s článkem 1 směrnice 2004/48 se tato směrnice týká všech opatření, řízení a nápravných opatření nezbytných k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví. Článek 2 odst. 1 této směrnice upřesňuje, že se tato opatření, řízení a nápravná opatření použijí na jakékoli porušení těchto práv stanovené unijním právem nebo vnitrostátním právem dotyčného členského státu.
- 73 Soudní dvůr rozhodl, že účelem ustanovení směrnice 2004/48 není upravit všechny aspekty práv duševního vlastnictví, nýbrž pouze ty, které se týkají dodržování těchto práv a jejich porušování, a to stanovením povinnosti zavést účinné právní prostředky k předcházení, ukončení nebo nápravě jakéhokoli porušení existujícího práva duševního vlastnictví (viz rozsudek ACI Adam BV a další, C-435/12, EU:C:2014:254, bod 61 a citovaná judikatura).
- 74 Z opatření, řízení a nápravných opatření stanovených směrnicí 2004/48 vyplývá, že právní prostředky, které mají zajistit ochranu práv duševního vlastnictví, jsou doplněny žalobami na náhradu škody, které s nimi úzce souvisejí. Zatímco čl. 7 odst. 1 a čl. 9 odst. 1 této směrnice tedy stanoví zajišťovací a předběžná opatření, která mají zejména zamezit jakémukoli hrozícímu porušení práva duševního vlastnictví a zahrnují mimo jiné zabavení zboží, u kterého je podezření, že je jím porušováno takové právo, stanoví čl. 7 odst. 4 a čl. 9 odst. 7 uvedené směrnice opatření, která umožňují žalovanému žádat náhradu škody v případě, že se následně ukáže, že nedošlo k porušení nebo hrozbě porušení práva duševního vlastnictví. Jak vyplývá z bodu 22 odůvodnění téže směrnice, tato opatření spočívající v náhradě škody představují záruky, které normotvůrce považoval za nezbytné k vyvážení okamžitých a účinných předběžných opatření, která stanovil.
- 75 Původní řízení, jehož účelem je náhrada škody způsobené zabavením zboží, které bylo nejprve nařízeno soudními orgány členského státu s cílem zamezit hrozícímu porušení práva duševního vlastnictví, poté zrušeno stejnými orgány z důvodu, že existence porušení nebyla prokázána, představuje v projednávaném případě důsledek žaloby podané majitelem práva duševního vlastnictví a směřující k tomu, aby bylo nařízeno opatření s okamžitým účinkem, které by mu bez čekání na rozhodnutí ve věci samé umožnilo zamezit každému případnému porušení jeho práva. Taková žaloba na náhradu škody odpovídá zárukám, které směrnice 2004/48 poskytuje žalovanému jako protiváhu k přijetí předběžného opatření, kterým byly dotčeny jeho zájmy.
- 76 Z toho plyne, že na takové řízení, jako je původní řízení, je třeba nahlížet tak, že spadá do působnosti směrnice 2004/48.
- 77 Pokud jde o článek 14 směrnice 2004/48, Soudní dvůr již rozhodl, že toto ustanovení usiluje o posílení ochrany duševního vlastnictví tím, že brání tomu, aby poškozená strana byla odrazena od zahájení soudního řízení k ochraně svých práv (viz rozsudek Realchemie Nederland, C-406/09, EU:C:2011:668, bod 48).

- 78 S ohledem na tento cíl, jakož i širokou a obecnou formulaci článku 14 směrnice 2004/48, který odkazuje na „stranu úspěšnou ve sporu“ a „stranu, která ve sporu neuspěla“, aniž poskytuje bližší upřesnění nebo stanoví omezení, co se týče povahy řízení, na které se pravidlo, které stanoví, musí uplatnit, je třeba mít za to, že se toto ustanovení použije na náklady řízení vynaložené v rámci každého řízení, které spadá do působnosti této směrnice.
- 79 Okolnost, že posouzení odůvodněnosti či neodůvodněnosti dotčeného zabavení vyvolává ve sporu v původním řízení otázku uznání nebo odmítnutí uznání rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, není v tomto ohledu relevantní. Taková otázka má totiž akcesorickou povahu a nemění předmět sporu.
- 80 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na třetí otázku odpovědět, že článek 14 směrnice 2004/48 musí být vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na náklady řízení vynaložené účastníky řízení v rámci žaloby podané v jednom členském státě, která zní na náhradu škody způsobené zabavením zboží v jiném členském státě, jehož cílem bylo předejít porušení práva duševního vlastnictví, když v rámci této žaloby na náhradu škody vyvstává otázka uznání rozhodnutí vydaného v tomto jiném členském státě, ve kterém je konstatována neodůvodněná povaha tohoto zabavení.

K nákladům řízení

- 81 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Článek 34 bod 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán v tom smyslu, že skutečnost, že rozhodnutí vydané v jednom členském státě je v rozporu s unijním právem, neodůvodňuje, aby toto rozhodnutí nebylo uznáno v jiném členském státě z důvodu, že je v rozporu s veřejným pořádkem tohoto státu, pokud uplatňované právní pochybení nepředstavuje zjevné porušení právního pravidla, které je v unijním právním řádu, a tedy v právním řádu členského státu, v němž se o uznání žádá, považováno za zásadní, nebo práva, které je v těchto právních rádech uznáváno za základní. Tak tomu není v případě nesprávného použití takového ustanovení, jako je čl. 5 odst. 3 směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách, ve znění Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992.**

Když soud státu, v němž se o uznání žádá, ověřuje, zda mohlo dojít ke zjevnému porušení veřejného pořádku tohoto státu, musí zohlednit skutečnost, že s výhradou zvláštních okolností, jež by využití opravných prostředků v členském státě původu příliš ztížily nebo znemožnily, jsou právní subjekty povinny využít v tomto členském státě všechny dostupné opravné prostředky, aby předem zabránily takovému porušení.

- 2) **Článek 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví musí být vykládán v tom smyslu, že se vztahuje na náklady řízení vynaložené účastníky řízení v rámci žaloby podané v jednom členském státě, která zní na náhradu škody způsobené zabavením zboží v jiném členském státě, jehož cílem bylo předejít porušení práva duševního vlastnictví, když v rámci této žaloby na náhradu škody vyvstává otázka uznání rozhodnutí vydaného v tomto jiném členském státě, ve kterém je konstatována neodůvodněná povaha tohoto zabavení.**

Podpisy.